

ชื่อเรื่อง : การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบ CIPP Model โรงเรียนจ่านกร้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ชื่อผู้วิจัย : สุปัญญา มงคล

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบ CIPP Model โรงเรียนจ่านกร้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของนักเรียนโรงเรียนจ่านกร้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและตัวแทนชุมชน รวม ๑,๘๔๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๙ ฉบับ ประกอบด้วย แบบประเมินด้านบริบท จำนวน ๑ ฉบับ แบบประเมินด้าน ปัจจัยนำเข้า จำนวน ๑ ฉบับ แบบประเมินด้านกระบวนการ จำนวน ๕ ฉบับ และแบบประเมินด้านผลผลิต จำนวน ๒ ฉบับ เครื่องมือ ทุกฉบับผ่านการหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน ๕ คน และมีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ นอกจากนั้น แบบวัดพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน ๘๐ คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) มีค่าความเที่ยงผ่านเกณฑ์ ๐.๗ ทุกฉบับ ผลการประเมินพบว่า

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วย ครู จำนวน ๖๑ คน เป็นครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้บริหาร จำนวน ๕ คน กรรมการสถานศึกษาที่ไม่ใช่ครู จำนวน ๑๒ คน นักเรียน จำนวน ๑,๕๓๒ คน และผู้ปกครองนักเรียนและตัวแทนชุมชน จำนวน ๒๓๕ คน

๒. ผลการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) พบว่า นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักสูตร สถานศึกษา สภาพความเป็นอยู่ของผู้ปกครองและชุมชน ศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน สภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ที่โครงการจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

๓. ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) พบว่า ความพร้อมของ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียน งบประมาณ แผนการบริหารจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯมีความพร้อมในระดับมาก

๔. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า

๔.๑ ระยะเวลาที่ ๑ กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้แก่นักเรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดเตรียมสถานที่ สื่อทัศนูปกรณ์ และวัสดุอุปกรณ์ การประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการ และวิทยากรในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อประเมินผลในระดับมาก

๔.๒ ระยะเวลาที่ ๒ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่นักเรียน พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบบูรณาการของผู้ปกครองและชุมชนในระดับมากที่สุด นอกจากนั้น ครูและนักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน

๔.๓ ระยะที่ ๓ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของนักเรียน พบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานในระดับมาก และผู้ปกครองและตัวแทนชุมชนมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของผู้ปกครองและชุมชนในระดับมากที่สุด

๕. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า

๕.๑ ระยะที่ ๑ กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้แก่นักเรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย

๕.๒ ระยะที่ ๒ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่นักเรียน พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในด้านที่ ๑ ความพอประมาณ ด้านที่ ๒ ความมีเหตุผล ด้านที่ ๓ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง และในภาพรวม หลังสิ้นสุดโครงการระยะที่ ๒ สูงกว่าก่อนเริ่มโครงการระยะที่ ๒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทุกระดับชั้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ , ๒ และ ๓) และมีพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. หลังสิ้นสุดโครงการระยะที่ ๒ ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ ๘๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๓ ระยะที่ ๓ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความพอเพียง ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของนักเรียน พบว่า มีจำนวนโครงงานคุณธรรม อัตลักษณ์ ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของนักเรียน รวม ๗๘ โครงงาน ส่วนใหญ่เป็นโครงงานที่บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ ๓ ด้าน และบรรลุตามผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ทุกโครงการ (ร้อยละ ๑๐๐) ผลลัพธ์ของโครงการทั้งหมด เมื่อนำมาคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพล (Effect size) มีค่ามากกว่า ๓.๐๐ ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๙๙.๙๙ หมายความว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีพัฒนาการด้านคุณธรรมอัตลักษณ์ ความพอเพียง สูงขึ้นมากกว่าร้อยละ ๙๙.๙๙ ของนักเรียนที่ร่วมโครงการทั้งหมด